

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z udziałem zainteresowanej M. C.

o ustalenie wyższej podstawy wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 stycznia 2018 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III WSC U (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z 19 lipca 2017 r. na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 9.500 zł (pkt 1), oraz odrzucił skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 16 lutego 2017 r. (pkt 2).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że pełnomocnik skarżącej został wezwany do uzupełnienia skargi kasacyjnej przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia z przedstawieniem matematycznego sposobu wyliczenia tej wysokości. Realizując zobowiązanie sądu, pełnomocnik skarżącej określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 28.351 zł, wskazując, że stanowi sumę świadczeń za rok

przyjętą jako różnica składek na ubezpieczenia społeczne liczonych od podstawy wynagrodzenia 6.500 zł i podstawy 880 zł. Sąd Apelacyjny wskazał, że w rozpoznawanej sprawie organ rentowy 22 września 2015 r. wydał decyzję, określając wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. C., jako pracownika J. C. (skarżącej), za miesiące od kwietnia do maja 2015 r. na kwotę 1.750 zł. W toku postępowania odwołująca się J. C. twierdziła, że prawidłowa podstawy wymiaru składek za te miesiące wynosi 6.500 zł. Sąd Apelacyjny, uwzględniając art. 398² § 1, art. 398⁶ § 2 oraz art. 398⁴ § 1 k.p.c. a także art. 25 § 1 k.p.c., wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną przez ubezpieczonego i należną ustaloną w zaskarżonej decyzji za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy (por. postanowienie SN z 24 maja 2012 r., II UZ 16/12). Oznacza to, że przyjęta przez skarżącą różnica składek na ubezpieczenia społeczne liczonych od podstawy wynagrodzenia określonej przez strony spornej umowy a podstawy wynagrodzenia w wysokości 880 zł pomnożona przez 12 miesięcy jest nieprawidłowa. Skoro organ rentowy wydał decyzję obejmującą okres dwóch miesięcy (kwiecień – maj 2015 r.), to, zdaniem Sądu, różnica w składkach opłaconych a należnych winna być odnoszona wyłącznie do tego okresu i kwot wskazanych w zaskarżonej decyzji. W konsekwencji Sąd Apelacyjny stwierdził, że brak jest podstaw prawnych do przeliczenia różnicy składek na okres całego roku, a także przyjęcia do obliczeń kwoty 880 zł, skoro organ rentowy uznał, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1.750 zł. Sąd Apelacyjny wyliczył, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi $6.500 \text{ zł} \times 2 - 1.750 \text{ zł} \times 2 = 9.500 \text{ zł}$. Uwzględniając, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwotę poniżej 10.000 zł, stwierdził, że skarga kasacyjna w sprawie jest niedopuszczalna z mocy prawa. W związku z tym Sąd Apelacyjny odrzucił ją na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Odwołująca się zaskarżyła postanowienie Sądu Apelacyjnego w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie art. 25 § 2 k.p.c. w zw. z art. 26 k.p.c. przez sprawdzenie przedmiotu zaskarżenia dopiero na etapie wnoszenia skargi kasacyjnej, nie zaś bezpośrednio przy wniesieniu apelacji przez pozwaną, w

okoliczności, gdy organ rentowy nie kwestionuje wartości przedmiotu zaskarżenia i jednocześnie jej nie wskazuje, pomimo wymogu z art. 368 § 2 k.p.c., a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia należy uznać za ustaloną, natomiast w realiach przedmiotowej sprawy Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego na skutek apelacji, która nie spełniała wskazanego wymogu, a więc podlegała odrzuceniu. W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik skarżącej zgodził się z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia co do sposobu obliczania wartości przedmiotu zaskarżenia, a mianowicie, że w sprawach o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną przez ubezpieczonego i należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy. Niemniej stwierdził, że w żaden sposób nie jest w stanie dojść do tożsamyh obliczeń co Sąd Apelacyjny. Wskazał, że z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd Apelacyjny dokonał nieprawidłowych obliczeń, albowiem kwoty jakie podstawiał do przyjętego wzoru stanowią podstawę wymiaru składki, a nie jej wysokość.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienie i przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 25 § 2 w zw. z art. 26 k.p.c. przez Sąd Apelacyjny, po pierwsze należy stwierdzić, że o dopuszczalność skargi kasacyjnej w tej sprawie rozstrzyga wartość przedmiotu zaskarżenia, co wynika z treści art. 398² § 1 zd. 1, 2 k.p.c. i czego skarżący nie kwestionuje. Po drugie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalonym jest stanowisko, że wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez skarżącego z naruszeniem reguł wynikających z art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu zarówno przez sąd drugiej instancji jak i Sąd Najwyższy na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. (por. postanowienia SN: z 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827; z 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, LEX nr 738550; z 21 października 2015 r., II UZ 25/15, LEX nr 2122389; z 16 listopada 2016 r., I UZ 31/16, LEX nr 2178666). Oznacza to, że brak sprawdzenia wartości przedmiotu

sporu lub przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości poddanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej (por. w szczególności cytowane wyżej postanowienia SN z 21 października 2015 r., II UZ 25/15 oraz z 16 listopada 2016 r., I UZ 31/16). Uwzględniając powyższe, bezzasadnym jest zarzut skarżącego naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 25 § 2 w zw. z art. 26 k.p.c.

Odnosząc się do sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia przez Sąd Apelacyjny, przyjęty przez ten Sąd sposób wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia jest poprawny. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu jest wyznaczany w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego określonym zakresem odwołania od decyzji organu rentowego (por. postanowienie SN z 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54 i powołane tam orzecznictwo). Przyjmuje się również, że w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia równa jest różnicy pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (por. postanowienia SN: z 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, LEX nr 1620499 i z 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163). Należy jednak podkreślić, że pogląd ten odnosi się do sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek co prawda jest sporna w odniesieniu do jakiegoś jej składnika (składników) lub jego wysokości, ale istotą sporu jest wysokość składek wymierzonych od ustalonej przez organ rentowy podstawy ich wymiaru. W takim przypadku wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między wysokością składek zapłaconych a wysokością składek naliczonych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. W tej sprawie taka sytuacja nie zachodzi, ponieważ organ rentowy zaskarżoną decyzją dokonał ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jednak ani nie naliczył składek od tak ustalonej podstawy wymiaru, ani nie określił wysokości zobowiązania składkowego. W tej sprawie

przedmiotem sporu przeniesionego odwołaniem skarżącej na drogę postępowania sądowego jest różnica między wskazaną przez nią podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowego w zaskarżonej decyzji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między deklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowy za sporny okres – art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. np. postanowienia SN z 8 listopada 2013 r., II UZ 61/13, LEX nr 1396417; z 24 listopada 2016 r., I UZ 41/16, LEX nr 2191449 i powołane tam orzecznictwo; z 19 kwietnia 2017 r., I UZ 63/16, LEX nr 2309618; postanowienie SN z 10 października 2017 r., II UZ 59/17, LEX nr 2397614).

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny doszedł do prawidłowego wniosku, że wartość przedmiotu zaskarżenia w tej sprawie jest niższa niż 10 000 zł, a więc skarga jest niedopuszczalna ze względu na treść art. 398² § 1 zd. 1 i 2 k.p.c.

Z tych powodów, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

r.g.